

جرم‌شناسی دانشگاهی

شامل:

- نظریه‌های جرم‌شناسی
- مکاتب فلسفی جرم‌شناسی
- ارائه سوالات مهم درس جرم‌شناسی
- نکات مهم و کاربردی درس جرم‌شناسی
- خلاصه مباحث اساسی درس جرم‌شناسی
- قابل استفاده برای دانشجویان کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری

دکتر علیرضا درویش

۱۴۰۰

- سرشناسه : درویش، علیرضا، ۱۳۶۰-
 عنوان و نام پدیدآور : جرم‌شناسی دانشگاهی / علیرضا درویش.
 مشخصات نشر : تهران: مهرکلام، ۱۴۰۰.
 مشخصات ظاهری : ۲۲۸ ص.
 شابک : 978-622-7746-35-8
 وضعیت فهرست نویسی : فیپا
 یادداشت : کتابنامه
 موضوع : جرم‌شناسی -- ایران -- راهنمای آموزشی (عالی)
 موضوع : Criminology – Study and teaching (Higher) – Iran
 موضوع : جرم‌شناسی -- آزمون‌ها و تمرین‌ها (عالی)
 موضوع : Criminology – Examinations, questions, etc. (Higher)
 موضوع : حقوق جزا -- ایران -- راهنمای آموزشی (عالی)
 موضوع : Crime law – Iran – study and teaching (Higher)
 موضوع : حقوق جزا -- ایران -- آزمون‌ها و تمرین‌ها (عالی)
 موضوع : Crime law – Iran – Examinations, Questions, etc. (Higher)
 شناسه افزوده : عباس قاقاهنده - ناظر چاپ
 رده بندی کنگره : KMH۳۸۰۰
 رده بندی دیویی : ۳۴۵/۵۵
 شماره کتابشناسی ملی : ۸۵۱۷۸۹۶

دفتر مرکزی: تهران، میدان انقلاب، خیابان منیری جاوید، پلاک ۷۴

شماره تماس: ۶۶۴۳۲۴۵

www.mehrekalam.ir

جرم شناسی دانشگاهی

دکتر علیرضا درویش

چاپ اول: ۱۴۰۰

تیراژ: ۵۰ نسخه

چاپ: غزال

صفحه‌آرایی: بنیامین غفاری

قیمت: ۳۰۰۰۰ تومان

کلیه حقوق محفوظ و متعلق به انتشارات مهرکلام است.

«مسئولیت صحت مطالب کتاب با مؤلف است»

شابک ۹۷۸-۶۲۲-۷۷۴۶-۳۵-۸

فهرست مطالب

۱۵.....	مقدمه
۱۷.....	باب جرم شناسی
۱۷.....	فصل اول - جرم شناسی
۱۷.....	بخش اول) تعریف جرم شناسی
۱۷.....	بخش دوم) موضوع جرم شناسی
۱۸.....	بخش سوم) اهداف جرم شناسی
۱۸.....	بخش چهارم) تاریخچه مختصر جرم شناسی
۱۸.....	گفتار اول) در جوامع ابتدائی (دوره اول)
۱۹.....	گفتار دوم) عصر عقلانیت (دوره دوم)
۱۹.....	گفتار سوم) جرم شناسی علمی (دوره سوم)
۲۰.....	گفتار چهارم) جرم شناسی جدید (جرم شناسی واکنش اجتماعی) (دوره چهارم)
۲۱.....	مبحث اول) جرم شناسی تعامل گرا با برجسب زنی
۲۲.....	مبحث دوم) جرم شناسی سازمانی
۲۲.....	مبحث سوم) جرم شناختی بزه دیده شناختی
۲۳.....	مبحث چهارم) جرم شناسی انتقادی یا اصولی یا رادیکال
۲۵.....	خودآموزی ۱
۲۹.....	فصل دوم - تقسیم بندی جرم شناسی
۲۹.....	بخش اول) جرم شناسی نظری
۲۹.....	گفتار اول) جرم شناسی کلان
۳۰.....	گفتار دوم) جرم شناسی خرد
۳۰.....	بخش دوم) جرم شناسی کاربردی
۳۱.....	گفتار اول) جرم شناسی پیشگیری

۳۲	 گفتار دوم) جرم شناسی بالینی
۳۲	 گفتار سوم) جرم شناسی حقوقی
۳۳	 بخش سوم) الف) جرم شناسی سنتی یا کلاسیک
۳۸	 بخش چهارم) روش تحقیق در جرم شناسی
۳۹	 گفتار اول) تبهکاری ظاهری یا پلیسی
۳۹	 گفتار دوم) تبهکاری قانونی یا قضایی
۴۰	 بخش پنجم) نظام عدالت کیفری
۴۲	 خود آزمایی ۲
۴۷	 فصل سوم- اصول و مفاهیم کلی جرم شناسی
۴۷	 گفتار اول) مفهوم علت
۴۸	 گفتار دوم) مفهوم انگیزه
۴۸	 گفتار سوم) مفهوم شرط
۴۹	 گفتار چهارم) مفهوم عامل
۴۹	 گفتار پنجم) از خود بیگانگی
۵۰	 گفتار ششم) رفتار ضداجتماعی
۵۰	 گفتار هفتم) طبقه
۵۱	 گفتار هشتم) داده‌های جرم
۵۲	 گفتار نهم) نقشه برداری جرم
۵۳	 گفتار دهم) لذت گرایی
۵۳	 گفتار یازدهم) همونوترسی هم نوع ترسی
۵۴	 گفتار دوازدهم) آرمان گرایی
۵۴	 گفتار سیزدهم) جامعه پذیری
۵۵	 بخش اول) مفهوم بزهکاری و انواع آن
۵۵	 گفتار اول) بزهکاری اتفاقی
۵۶	 گفتار دوم) بزهکاری به عادت یا مزمن
۵۶	 گفتار سوم) بزهکاران حرفه ای
۵۶	 گفتار چهارم) بزهکاران سازمان یافته
۵۷	 گفتار پنجم) بزهکاری فسطری

۵۷	گفتار ششم) بزهکاران کلسیمی (خشونت آمیز).....
۵۷	گفتار هفتم) بزه کاران یقه سفید.....
۵۸	گفتار هشتم) بزه کاری یقه سرخ‌ها.....
۵۹	مبحث اول) نرخ تبهکاری.....
۵۹	مبحث دوم) مهار تبهکاری.....
۵۹	بخش دوم) عدالت ترمیمی.....
۶۲	بخش سوم) عدالت آماری.....
۶۳	بخش چهارم) بزه کاری مجازی.....
۶۴	بخش پنجم) جرم خانوادگی.....
۶۵	بخش ششم) جرایم جنسی.....
۶۶	خود آزمایی ۳.....
۶۹	فصل چهارم - عوامل درونی بزهکاری.....
۶۹	مبحث اول) بررسی عوامل بزهکاری.....
۶۹	بخش اول) وراثت و بزهکاری.....
۷۰	بخش دوم) نژاد و بزهکاری.....
۷۱	بخش سوم) جنسیت و بزهکاری.....
۷۲	بخش چهارم) رابطه سن و بزهکاری.....
۷۲	بخش پنجم) عقب ماندگی ذهنی و بزهکاری.....
۷۳	بخش ششم) الکلیسم و بزهکاری.....
۷۵	خود آزمایی ۴.....
۷۷	فصل پنجم - تئوری‌ها و نظریه‌های جرم شناسی.....
۷۷	بخش اول) مکتب تحقیقی جرم شناسی.....
۷۹	بخش دوم) مکتب جغرافیایی با نقشه برداری.....
۸۱	بخش سوم) مکتب سوسیالیست.....
۸۲	بخش چهارم) مکتب جامعه شناسی امیل دورکیم.....
۸۴	بخش پنجم) مکتب تبادل روانی (گابریل تارد).....
۸۸	بخش ششم) مکتب لیون یا مکتب محیط اجتماعی (الکساندر لاکاسانی).....

۸۸	بخش هفتم) تئوری آنومی مرتون
۸۹	بخش هشتم) تئوری فشار
۹۰	بخش نهم) جرم شناسی فمینیست یا (فمینیست)
۹۱	بخش دهم) نظریه جرم شناسی جمهوری خواه
۹۲	بخش یازدهم) جرم شناسی اداری
۹۳	خود آزمایی ۵
۹۷	فصل ششم - تئوری های جدید جرم شناسی
۹۷	بخش اول) تئوری روان کاوانه زیگموند فروید
۹۸	بخش دوم) تئوری شخصیت جنایی ژان پیناتل
۹۹	بخش سوم) تئوری معاشرت های ساترلند
۹۹	بخش چهارم) تئوری مکتب شیکاگو
۱۰۱	بخش پنجم) تئوری تعارض فوئنگی توماس سلین
۱۰۲	بخش ششم) جرم شناسی راست نو
۱۰۴	خود آزمایی ۶
۱۰۷	باب جامعه شناسی جنایی
۱۰۷	فصل اول - جامعه شناسی کیفری
۱۰۷	بخش اول
۱۰۸	گفتار اول) محیط عمومی و انحرافات آن
۱۰۸	گفتار دوم) محیط توپوگرافی
۱۰۹	بخش دوم) مکاتب و نظریه ها
۱۱۰	گفتار اول) مکتب مارکسیسم
۱۱۱	بخش سوم) تئوری فوق سرمایه ای یا پسا سرمایه ای
۱۱۱	بخش چهارم) نظریه برجسب زنی
۱۱۲	گفتار اول: نظریه تساهل صفر
۱۱۲	بخش پنجم) نظریه های خرد محور
۱۱۲	گفتار اول - الف) نظریه فنون خنثی سازی
۱۱۳	گفتار دوم - ب) نظریه رابطه اجتماعی

۱۱۴	گفتار سوم - ج) نظریه انتخاب عقلانی
۱۱۵	بخش ششم) نظریه‌های فشار
۱۱۶	گفتار اول) نظریه خرده فرهنگ مجرمانه
۱۱۶	گفتار دوم) نظریه فرصت‌های نابرابر (افتراقی)
۱۱۷	گفتار سوم) نظریه رابرت مرتون
۱۱۷	بخش هفتم) نظریه مسلو
۱۱۸	بخش هشتم) حقوق کیفری امنیت مدار (حقوق کیفری مدرن)
۱۱۸	بخش نهم) نظریه کنترل
۱۲۰	خود آزمایی ۱
۱۲۵	فصل دوم - جرم شناسی پیشگیری
۱۲۶	بخش اول) انواع پیشگیری
۱۲۶	بخش دوم) پیشگیری از بزهکاری اطفال و نوجوان
۱۲۷	گفتار اول) پیشگیری اولیه، ثانویه، ثالث
۱۲۸	گفتار سوم) پیشگیری اجتماعی از جرم
۱۳۰	پیشگیری رشد مدار
۱۳۰	گفتار چهارم) پیشگیری وضعی از جرم
۱۳۲	گفتار چهارم) تنوری فضای قابل دفاع
۱۳۲	گفتار پنجم) محدودیت‌های پیشگیری از وقوع جرم
۱۳۲	بخش سوم) تنوری جبریت معتدل
۱۳۳	بخش چهارم) انتقادات وارده بر پیشگیری وضعی
۱۳۳	گفتار اول) فرصت مدار بودن جرائم
۱۳۴	گفتار دوم) جابه جایی جرائم
۱۳۵	گفتار سوم) جرم شناسی انتقادی
۱۳۶	گفتار چهارم) مهم ترین طیفهای جرم شناسی انتقادی
۱۳۶	گفتار پنجم) ویژگی‌های جرم شناسی واقع گرایی چپ
۱۳۷	بخش پنجم) پیشگیری از جرم و سلامت جامعه
۱۳۷	گفتار اول) محکومیت‌های اجتماعی و مجازات‌های اجتماعی
۱۳۸	بخش ششم) جرم شناسی فمینیسم و ویژگی‌های آن

مقدمه

اللهم صلی علی محمد و آل محمد و عجل فرجهم و اهلك اعدائهم اجمعین.

علوم جنایی در یک تعریف عام و کلی به دانش‌های مرتبط با جرم اطلاق می‌شود. جرم گرچه موضوع علوم جنایی است اما زوایای زیادی دارد مانند مرتکب جرم، علل وقوع جرم و واکنش در برابر جرم که هر کدام از آنها دارای جنبه فرعی فراوانی هستند.

در همین راستا جرم‌شناسی که شاخه‌ای از علوم جنایی محسوب می‌شود، علمی است که جرم را از زوایای مختلف بررسی می‌کند و شاخه‌های متنوعی مانند جرم‌شناسی عمومی، جرم‌شناسی اختصاصی و جرم‌شناسی بالینی دارد.

بزه‌کاری پدیده‌ای است که همواره امنیت و آرامش زندگی انسان را به خطر انداخته و بشریت در طول قرن‌های گذشته، در واکنش به ضد آن، فراز و فرودهای زیادی را پشت سر نهاده است. از سویی امروزه با توجه به سونامی دانشجویان مقاطع کارشناسی و کارشناسی ارشد در دانشگاه‌های کشور و از سویی نبود یک منبع کامل و ساده در درس جرم‌شناسی که بتواند به تبع آن مفاهیم این علم را به مخاطب منتقل نماید، من را برای داشت که مبادرت به نگارش و ساده نویسی مفاهیم جرم‌شناسی نمایم. زیرا همان‌گونه که مستحضرید علم جرم‌شناسی، علمی وارداتی است که غالباً ترجمه سفت و سنگین آن از سوی برخی مترجمین محترم ارتباط با این واحد درسی را دشوار نموده است. همچنین اضافه نمودن تست‌ها به انتهای هر فصل به ارتباط بخشی با مخاطبان محترم یادگیری مفاهیم را تسهیل نموده است.